

impatiens deprehenditur Brasavolus: quandoquidem si eo loco Plinium de Ocymo differere, patienter perlegisset, cognovisset utiq; quam recte Plinius ipse hanc dirimit controuersiam, usque respondet, qui ocimum accusat, cetera inquit, Ocimum quoq; Chryssippus acriter increpat, inuita esse dicens stomacho, urina, & oculorum claritati. Præterea insaniam facere, & lethargos, & icterinis mihi. Ideoq; capras id æternari, hominibus quoque fugiendum censet. Adiciunt quidam tritum si operatur lapide, scorpionem regnare. Commandatum, & in sole positum afferre. Aphri uero, si eo die feriat qui quispian a scorpione, quo ederit ocimum, seruari non posse. Secuta etas alacriter ocimum defendit: nam id esse capras, nec minus, quam mentham, & rutam scorpionum terrestrium ictibus marinorumq; uentis mederi ex uino, addito aceto excigo. Vfu quoq; competum deficientibus ex aceto odoratum salutare esse. Item lethargicis, & inflammatis refrigerationi. Illium capiti doloribus cum rosacco, aut myrte, aut aceto. Item oculorum epiphoris, impositum ex uino stomacho quoque effe utile. h. c. Plinius. Ex quibus clarissime patet, Plinium eorum placitis refragari, qui tam acriter ocimum damnantur. Degenerat quandoque Ocimum in ferypulum, ut auctor est Theophrastus lib. v. cap. v. 111. de plantarum causis, ubi sic inquit. Ocimum autem, quod loco soli expositum situm est, transit in ferypulum, quia uebementer siccat. Folio namque minus, odoreq; uebementer redditur. Quippe cum alimenti quoq; minus habeant, que sicca fiunt. Sed huiusmodi mutationes ita euenire putandum, ut aliqui similitudinis faciant, non vt omnino speciem exprimat alienam. hactenus Theophrastus. Caterum Auicenna libro de uribus cordis a Dioscoride differente uidetur. Nam ocimum, scribit, sanguinem turbidum, & melancholicum generat, quoniam superflua humiditas, que est in ipso, parit inflationem in uenis. Nec aliter uidetur Iensij Galenus, qui libro v. 111. simplicium medicamentorum de ocimo ita scriptum reliquit. Ocimum ex secundo est ordine calcificationis: habet autem recrementum humiditatem: proinde nec commodum est, quod in corpus sumatur. Ceterum foris illitum, ad digerendum, & concoquendum utile est. Item libro 11. de alimentorum facultatibus, cum inquit. Ocimo etiam plerique ut obsonio utuntur, ex oleo, & gero estantur. Vtiusq; autem est succi. Ad-

Ocimi dege acratio.

Ocimi uires ex Gal.

Ocymi ab eci mo distictia.

Adami opinio uana.

Nomina.

α Omnia ex-
temp. καλαβος
εξ ομοιοτητων
αδ δ' ιασηδισια
αδρ δ' ιστε δ' ε
καμ μ α' ε' α' α' α'
λοκ ε' α' α' α' α'
φορ, ε' α' α' α' α'
αυροφωσ . i.
Cauliculus
effi sububer,
ad duos do-
drantes altus,
aliquando
etiam maior,
folijs subpin-
gibus, hirsu-
tus, tener .

Orobanchen consideratio.

Οροβανχη.

OROBANCHE.

CAP. CXXXVI.

Orobanchæ cauliculus est fequipedalis, & interdum maior, subtruber, hirsutus, tener, sine folio, pinguis, flore subalbido, aut in lacteam uergente: radice digiti crassitudine, & cum ariditate faccetic caulis, fistulosa. Hanc inter quædam legumina nasci constat, & a frangulæ: unde orobanchæ sibi cognomen usurpauit. Estur, ut olus, cruda, & in patinis, a paragi modo, decocta. Legumētis addita, concoctionem accelerare creditur.

Orobanchen, que omnibus notis legitims Dioscoridis respondet, uisidms primam in Ananienſi agro supra Tridentum, ac deinde ubique serè in Italia nasci conperimus, in campis non modò inter omnia leguminum genera, sed & inter segetes, cannabinum, linum, & in uissecus agrorum spes. Caterùm etsi scriptis mandauerit Theophrastus lib. v. 111. de historia, & v. de causis plantarum, Orobanchem eruum necare amplexu, complexuq; suo; ea tamen, que bic à Dioscoride representatur, & à Plinio lib. xx. 11. cap. vltimo, nullo sanè complexu, sed sua tantum presentia, leguminum, segetes, can-
nabinum, & linum interim, quæ prope ipsam oriuntur. Quam ob causam Ananienſes, quos uicinas strangulæ, ac deuoret plantas, Herba lupa uulgò orobanchen appellat. Proflit hæc (ut inquit Dioscorides) nullis unquam folijs, sed uuo tantum affurgit cauliculo, a paragi instar, colore subrubro, hirsuto, molli, pingui, & qui sequipedalem non excedat longitudinem. Flos è quibusdam patetq; globulis in cacumine congestis, subalbidis. Radix digitali uisur crassitudine, fungosa, ac fragilis. Hæc planta nonnullis etiam uulgò Coda dileone appellatur, alijs uero Herba tora uocatur, quod uacca ea det gustata: (ut pastores saclo periculo restant) flatum taurinum adeant. Sunt & qui (ut loco citato scribit Plinius) cynomorion eam appellent à similitudine canini genitalis. Ex quibus omnibus non temere dicendum existauerim, uel Theophrastum

10

20

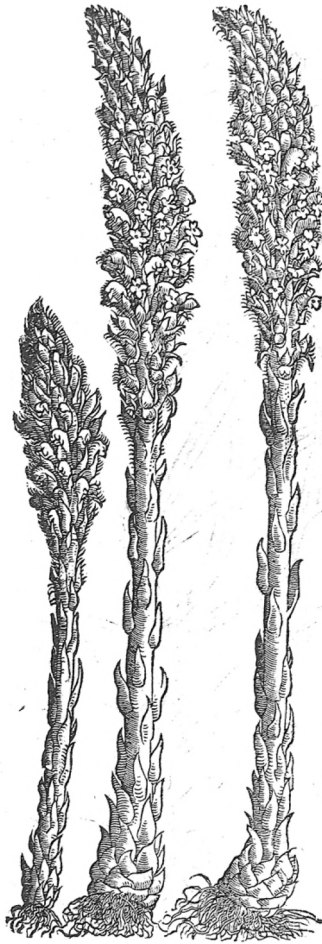
30

40

50

60

OROBANCHE.

probatum (pace sua) hac in re deceptum esse, uel aliam à Dioscoride, & Plinio orobanchem concepisse. Orobanchæ, ut Galenus est auctor libro VIII. de facultate simplicium medicamentorum, est sicca, frigida & temperata in primo ordine. Huius plantæ nomen Græcum est ὀροβάνχη, quemadmodum & Latinum Orobanchæ, nec non Erui angina: Italicum, Orobanchæ.

Orobanchæ
facultas.
Nonsina.

Травяниста.

BARVLA HIRCI. CAP. CXXXVII.

Barbula hirci, quæ ab alijs come vocatur, breui est caule: folijs crocira dice longa, dulci: magno super caulem calyce: è cuius summo femem nigrum dependet, vnde non inditum est. Herba eius apta est.

Hirci.

TRAGOPOGON, SIVE BARBA HIRCI.

Barbule hirci
consideratio.

Hermolai:
error.

Hirci barbula, quam Hetruria vulgò appellat Sassefrica, vulgaris aamodum est notitie. Radix, quòdà gustu dulcis, in-
cundaq; sit, estur hyemefrequenter in acetarijs. Folijs exit hæc croci, latoribus tamen, ac longioribus: sive aureo,
rostrò porcino uocato non absimili, maiore tamen, qui calyce continetur. Is sereno celo satifit, nubiloq; uerò contrahitur,
occluditurq; calyce, quemadmodum & chamaeleonis oculus. E consuelo calycis uertice barba dependet incana, prelixaq;
vnde nomen accepit, ut Theophrastus prodidit lib. & cap. v. 11. de plantarum historia. Sed certè nescierim ego, qua ratione
dulcis negauerit Hermolaius, hanc Theophrasto, & Dioscoridi legitimum Hirci barbulam esse, cum illa pulchre, huius no-
tis respondeat. Glutinat hæc recentia vulnera, si foliorum succus, uel eius stillatitia aqua plenius, & attritis linteolis stre-
perponatur. Aliud quoque Tragoponi habetur genus, quod à foliorum colore, purpureum uocant. Prodit hoc folijs al-
teri similibus, sed à radice numerosioribus, aridioribus, latoribus, robustioribusq; caule quoque simili, geniculato, conspi-
cuis propè genicula alis, è quibus rami prodent. Flores edit in cacumine purpureos, sed altero minores, radiantibus cir-
cumquaque

TRAGOPOGON ALTERVM.

cumquaque calycis apicibus, in stelle ferè modum. Radice nititur quoque grandiore, longioreque, quinetiam robustiore. duriore, & lacteo succo referta, non quidem vt in altera, dulci, sed adstringente, & amarifculo. Tragopogono congener videtur quoque planta SCVRZONERA, siue SCORZONERA Hispanis nocata, quod à Vipera demorsis, quam y Scurzo uocant, presentaneo remedio auxilietur. Hæc noua est planta, nec puto esse quenquam, qui de ea ante nos scripserit. Inuenta est primum Scorzonera in Catalonia Hispaniæ, à quodam Seruo Aprob, à Ceruero Leridano Viro nobili, pretio empto. Nam cum quidam messorum in agro à uiperis demorderentur, hic qui in Aphrica plantam banc nouerat, propinato eiusdem radices succo, incolumes seruabat omnes, quosquot demorsi fuerant, sed nemini plantam ostendebat, ne lucro defraudaretur. Quo postea factum est, ut uasiores quidam obseruantes à longinquo tractum, à quo Aser ille plantam deferrebat, illic conuenerint: plantamque, consequuti sint, inuentis rescisse nuper herbe reliquis. Ea itaque effossa, satioque ipsius periculo, diuulgata res est, & SCVRZONERAM, idest VIPERINAM eam appellauerunt. Hanc primum misit ad me siccam Clarissimus

SCORZONERA HISPANICA.

mus Regina Romanorum medicus, Ioannes Odoricus Melchiorius Tridentinus. At paulò post viridem, uiuentemq; eandem vidimus; ad Casarem Ferdinandum ex Hispaniis allatam, ob rei raritatem. Caterùm non multo post tempore, copiosam quoque in Boemia nasci conpertum est, clarissimi Doctõris Riberae, eiusdem Casaris medici diligentia in monte quodam syluoso, uliginosoq; non longè à Poggebro, dum Casarem sequeretur ad uenationes. Folia fundit hæc planta spiramæ longitudine, succisa uocatæ emula, sed longiora, & que solo propinquiora sunt fibrata, longo pressoque pediculo à radice procedunt, bumique accubantia: quorum nonnulla leniter sinuata spectantur. Caudem editi sesquidrantalem, & saepe maiorem, rotundum, geniculatum, in quo folia angustiora, breuiorâq; spectantur. Flores profert aureos, Tragopogono admodum emulos, cui & tota planta (ut praxidimus) congener esse uidetur, ut alterum ab altero, paucis admodum notis dignosci possit. Hi flaccescentes in papposum mutantur orbem, in quo semen continetur album, longum, Tragopogono simile. Radix illi subest, sesquidrantalis, pollicari crassitudine, variis adnatis fibris, cortice subnigricante, ueteris, tenera, fructus facilis, succosa,

SCORZONERA BOEMICA.

succosa, alba intus pulpa, lacteo succo progenerans, dulcis, & gustatu iucunda. Nasctur in fyluis, & vliginosis locis. Floret astate una cum Tragopogono. Nos hic eius imagines appingi curauimus, quarum que radice breuior, crassiorq; habetur, ex Hispania allata est, altera vero in Boemia prouenit. Foliorum aut radicum succus datur presentaneo remedio potandus, aduersus viperarum, caterorumq; uenentorum ictus, quin etiam ad quoscunque pestiferos morbos. Denotata radix quotidie, pestifentialia contagia arceat, & uenens quibuscunque resistit. Datur eadem, aut eius succus, utiliter quoque comitialibus. Item cardiacis, uertiginosis, & animi deliquijs, cordis pulsus, tremore uel obnoxijis. Enimvero commanducata per se radix tristitiam discutit, hilaritatemq; conciliat. Quin etiam lacteus radice succus oculorum aciem acuit. In sinama, tota planta magni est ad omnia usus. *Scorzionia* Graecis, *Latinis* uero *Barbula hirci* uocatur: *Italica*, *Barba di becco*, *Nominia*.

10 & *Sassifraga*: Germanis, *Bocks bart*, & *Gauch brott*: Hispanis, *Barba de cabron*.

Ornithogal.

ORNITHOGALVM.

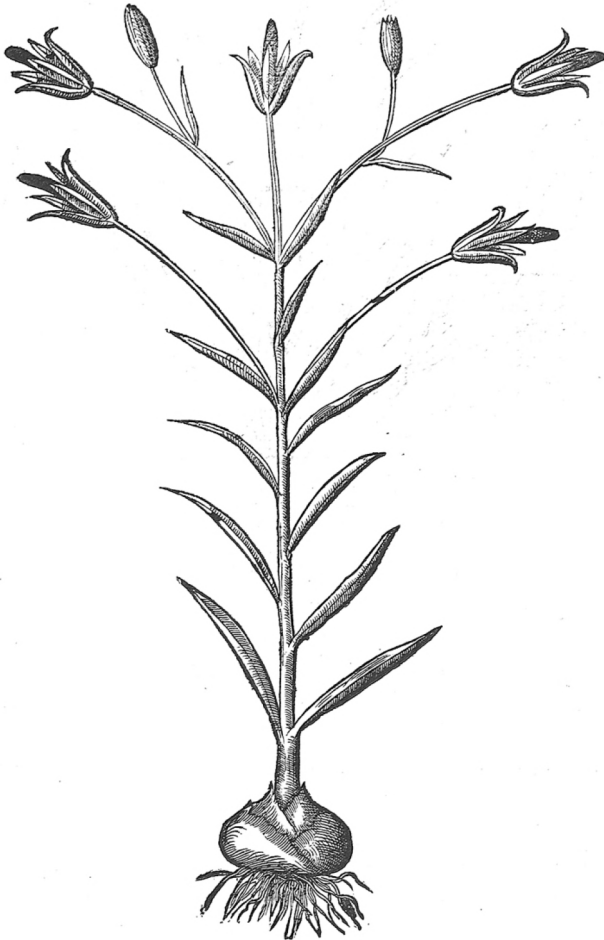
CAP. CXXXVIII.

Ornithogalum cauliculis est tener, candicans, tenuis, sequipetalis, tribus aut quatuor in cacumine mollibus agnatis: à quibus flores prodeunt foris herbacei, & cum hiantes se pandunt, lactei visuntur: inter quos dissectum, cachryos modo, capitulum emicat. Coquitur cum pane, ut melanthium. Radix bulbosa, cruda, & cocta manditur.

Ornithogali
confidcratio.

Ornithogalum adeò inter segetes frequens oritur, ut si Maio mense in aruis requiratur, perpenstis prius notis illi à Dioscoride attributis, facile ab omnibus inueniatur. Ruellius in Gallia ornithogalum copiosum nasci scribit, pueris non incogitum, qui propter asstantes, cum ab agricolis aratro terra profcinditur, aut in latiores porcas sulcatur, ornithogali radices uomere erutas colligunt: & cum sint castancis suauiores, ys & crudis, & in cineribus incollis uescuntur, odore iucun-

ORNITHOGALVM I.

ORNITOGALVM II.

diffinis mirum in modum commendante. Radices in orbem ferè collectæ sunt: cortice pullo: candidissima intus carne: per
 quam odorata: verc, vel æstate cum fronde virent, byeme uel autumno cum exarantur ægri, radicitus uelluntur. Diu ser-
 uari possunt, & ubi annonæ premis inopia, plebis rustica famem, & ieiunia castanearum more satiant. Mirè subis expe-
 tuntur, qui rostro scrobiculos excavant, & harum capti dulcedine, gregatim ad has elicendas, radicitusque uellendas aduo-
 lent. Dnas ORNITHOGALI plantas expressimus, quod duo eius genera esse censuimus. Ceterum cum ornithogali radices
 suauitatis sue præstantia, in mentem mihi reuocauerint illas, quæ in agro Veronensi, ubi tantum, neque alibi, quod sciam,
 nascuntur in Italia, vulgò uocantur TRASI, saporis dulcedine castaneis proximè accedentes, recentioribusque quibus-
 dam in medicamentis eadem expetantur, eas hic recensere non ab re fore duximus. Sunt igitur TRASI Bulbosæ radi-
 cule, fabarum magnitudine, oblongæ, & cum siccantur, rugosæ. Harum planta folio exit longo, in mucronem exeunte,
 Cyperi modo, quem quidem planta tota plurimum emulatur. Caules enim edit cubitales, & angulosos, in quorum cacu-
 mine folia exilitiora stellarum modo radiant, inter quæ flores exiunt spicati, subfuluofcentesq;. Radices habet numerosas,
 tenues, à quibus globuli dependent bulbosi, oblongi, fabarum quantitate, colore subruscescente, alba dulcique intus medulla,
 castanearum

Trafofi men-
 tio, et vires.

Nomina.

caſtaneærum ſapore. Harum plantam miſit ad me Franciſcus Calzolarius Veronenſis. Siquidem Traſi (quòd ſciam) non proveniunt ſponte in Italia, niſi in agro Veronenſi. Harum cremore peſtoris, & laterum vitæ expurgantur, quo fit ut luſſentibus opem non modicam præſtent: tunduntur enim, maceranturq; carniùm iure, deinde per linteolum exprimitur cremor, quem etiam ueneris potionibus miſcent recentiorum nonnulli. Præſtat idem cremor bibitus ad urinæ ardoreſ. valet item potuſ ad dyſentericòs. Siquidem humorum acrimoniam retundit, & præſertim ubi ex aqua paretur, in qua candens ferrum extinſtum fuerit. Veronenſes pro bellarijs utuntur. Manduntur una cum cortice, qui quòd ſit aſper, ac ſiccus, expulſur, excuſto cremore. Sunt radiceſ hæc, ut experientia compertum eſt, & ex dulcedine conijci poteſt, in calefacientium, & humectantium genere, ſed flatu quodammodo gignant. Quod & in d'aleo Graeci, Latini pariter Ornithogalum nominant: Itali Ornithogalo.

TYBERA

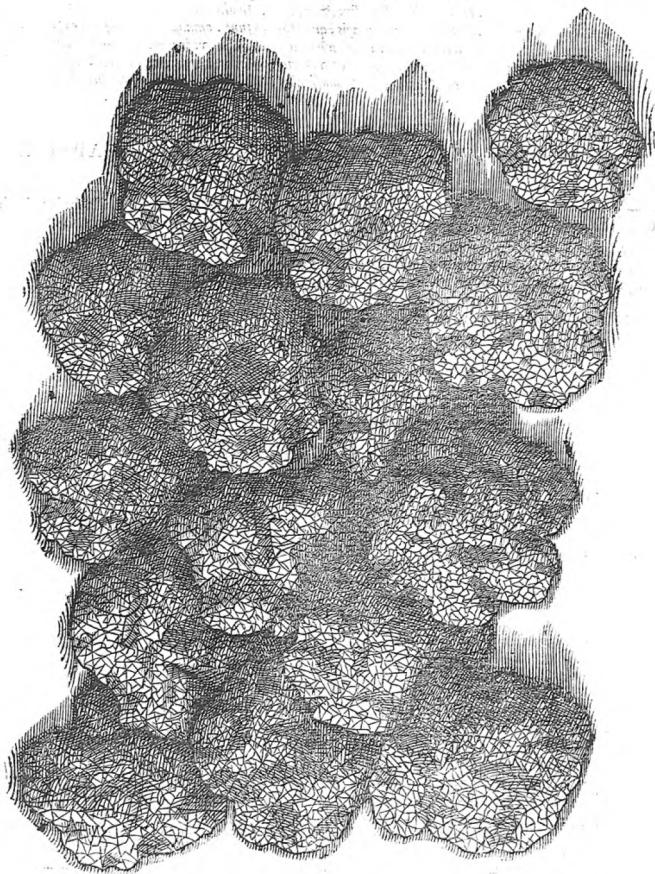
TYpha. T V B E R A. C A P. C X X X I X.

Tubera rotunda radices sunt, sine caule, sine folijs, flavescentes, uere fordiuntur. Cruda, & cocta eduntur.

Tubera, que occulta quadam facultate terra in se parit, & conglobat, numerosa in Hetruria à rusticis effodiuntur, quod magnatibus maximè expetantur in cœnis. Duo eorum in Romano agro habentur genera. Quorum alteri candida, pulla uerò alteri pulpa subest. Rimosus utriusque cortex, ac niger. Est & tertium genus in Ananiensi, & Tridentino tractu perueniens laui cortice, colore subrufo, cæteris longè minus, inspidum, & gustu iniucundo. Tuberum memi-

Tuberum cō
fideratio.

T V B E R A.

nit P. linnus lib. XIX. cap. 11. sic inquit. Et quoniam à miraculis rerum capimus, si sequerem eorum ordinem, in quibus vel maximum est aliquid nasci, aut virere sine ulla radice. Tubera vocantur hæc; iniquæ terra circumdata, nullisque fibris nixa, aut saltem capillamentis, nec virgæ extuberante loco, in quo gignuntur, aut rimas rigent, neque ipsa terra coherent. Cortice etiam includuntur, ut planè nec terram esse possimus dicere, neque aliud, quàm terræ callum. Sicis hæc ferè, & sabulosis locis, fruticosis nascuntur. Excedunt sæpe magnitudinem mali cotonei, etiam librati pondere. Dugorum genera arenosa, dentibus inimicis, & altera sincera. Distinguntur & colore rufo, nigroque, & intus candido. Laudatissima quæ Aphrica crescit. An ne vitium id terre, neque enim aliud intelligi potest? malum ne id expropiis globerum magnitudine, qua futurum est, & vinit, ne aut non, haud facile arborum intelligi posse. Puretendi enim ratio communis est us cum ligno. Lartio Licinio pratorio viro iura reddenti in Historia Carthagine patris his annis scimus accidisse, mordenti tuber, ut deprehensus intus denarius primos dentes inflecteret. Quo manifestum erit terræ naturam in e globari. Quod certum est ex us, quæ nascuntur, & seri non possunt. Et libro eodem capite tertio: De tuberibus inquit: 10 hæc traduntur peculiariter. Cùm fuerint imbres autumnales, ac tonitrua crebra, tunc nasci, & maxime è tonitribus, nec ulla annu durare, tenerissima autem uerno esse. Quibusdam locis acceptantur rigus, & feruntur, sicut Attylenis. Negant nasci, nisi exundatione fluminum inuictio, semper ab Tjariis. Est autem is locus, in quo plurima nascuntur. Sunt & in sungorum genere à Grecis dicti perzica, qui sine radice, aut pediculo nascuntur. Hæcenus de tuberibus Plinius. 15 Tubera ut memorie prodidi Galenus libro 11. de alimentorum facultate radicibus, aut bulbis sine annueranda, vt quæ non iam euidentem habent qualitatem. Qui ergo his uentur, ad excipienda condimenta tanquam materiam habent, eua alia qualitatè expertia, & innoxia, gustusque aquosa sunt. Quibus omnibus commune est, alimentum nulla infusa facultate constare, corpori præbere, sed frigiditulum duntaxat, crassitudinem tale, quale id ipsum est, quod ingestum fuerit: ex tuberibus quidem crassius, ex cucurbita liquidius & tenuius. In alijs eadem est proportio. Sed longè aliter de his scripsit Auicenna, cum inquit. Tuberæ terrena magis, quàm aquæ sunt. omniq; prorsus sapore expertia. Attribulares, & crassos egunt humores, magis quàm cætera ciborum genera. Quo fit, vt frequenter deorari topuberia, & paralytici concitent. Ad hæc concitio contumacia sunt, & ventriculorum aggrauant. Quæ Græcè ðva, Tubera Latine dicuntur: Arabice, Ramech, Alchanech, Tamer, & Kema; Italice, Tartuffi; Germanice, Hirtz brunfi; Hispanice, Turmas de 20 tierra: Gallicè, Truffe.

Historia ex Plinio.

Tuberum uires ex Gal.

Ex Auicena.

Nomina.

Zubnaç xaxia.

SMILAX HORTENSIS.

CAP. CXL.

Hortensis Smilax frutex est, cuius semen à nonnullis lobia vocatur. Folia habet hederæ, meliora tamen: tenues caules, & capreolos vicinis fruticibus circumuolutos, qui tantum adolefcunt, ut tropiaris scenas representare videantur: siliquas fœni graci profer, longiores, toruliflores, in quibus femina renum familia sed inæquali colore, recluduntur: quæ quadam ex parte a foliis cunct. Siliqua cocta, cum femine in oleis asparagi modo estur. Vrinam ciet, & tumultuosa somnia facit.

a Orisabius. dicitur esse uires. i. subpurpurea.

Smilaxis hortensis codici.

Manardi etior.

Hortensis Smilax ut supra nobis dictum est in Phæolis, sub quorum appellatione falsò creditur Manardus de erulia (scripsit Dioscorides) nil aliud, mea quidem sententia, esse potest, quàm ea Phæolorum genera, uarijs coloribus depicta, quæ vulgò Italis dicuntur Fagioli Turceschi. Siquidem præter id, quod rubentes, uersicolores, & (ut Dioscorides inquit) renum figura cernantur, quibus exeat hederæcæ, caule tenui, è quo capreoli prodeunt, quorum reptatu non modo palos, & arbores scandunt, ac uincunt; sed in hortis atque, i. scenas, & tentoria inueniunt, & operantur. Hos Galenus lib. primo de alimentorum facultatibus, ex auctoritate Theophrasti dolichos appellat, sic inquit. Dolichus ad cò longo palo conjungit, & fructum gerit: sin hoc ad miniculo caret, uittosus fit, & rubiginè tentatur. Quod quotidie uisitur in hoc phæolorum genere, quippe quòd nullo sustentaculo in altum euecti, humi repunt, & contra cò tractu temporis humore, situ, ac rubiginè depercut. At ubi longissimo inhæserit pedamento, breui temporis spatio, ad culmen usque illi se circumuolunt. Quo fit, ut longè aberrasse Manardum existimem, quòd asserat lib. 1. cap. 111. Dolichos nil aliud esse Galeno, quàm Eruliam, quæ Itatorum nonnullis vulgò appellatur Rouigione, alijs uerò Arabia, cum tamen Galenus, itemq; Paulus Eruliam appellat Ochrum. Nec nobis obstat, quòd eruliam (ut ipse asserit) rubiginem contrahat, cum ad miniculo caret, quibus à terra subleuetur, quibus, huiuscè tantum leguminis siliqua una cum femine comedantur, ut Gal. lib. 11. de al. fac. præfatione, & Paulus Dolichos mandî restantur. Nam est, aliquando Erulias fœti arborum rami apponantur, ut illos implicent; nunquam tamen longissim adfiguntur pali, quòd ea minime idios scandere ualeat, uersicolorem phæolorum genus dolichos esse. At hæc Erulias, quæ humi serpat, rubiginè minime deperit, ut Tridentinus ager ubiq; restari potest. Quippe quòd ibi frequenter sola seratur, dimittiturq; nullo propè fixo pedamento humi accumbere. Nec est obstat præte rea (ut ipse Manardus scribit) quòd sola Eruliam inter legumina cum siliquis comedatur. Nam quamuis decocta una cum siliquis mensis apponatur; nunquam tamen aliquem me uidisse fieri quòd siliquas simul cum granis deuorauerit: est enim erulie inuolutum suisbus potius, quàm hominibus in cibum exhibendum. Vnde equidem omnes, quòd uiderim, Eruliam mandantes, semina dentibus extrahunt, & membranosa, exhaustaq; siliquas dentium attritui prorsus repugnant, in patinis iubus relinquant. Secus autem cum huiusmodi phæolorum corniculus euenit; quandoquidem cum tenella adolefcunt, anteaquam consensuerint, aqua prius elixa, non modo in acetarijs integra, nullisq; abiectis putaminibus, assumuntur in cibum, sed butyro, uel oleo fruxa addito gingibere, & ompachio, incundissimè deuorantur. Hinc itaq; fit, ut certis potius credam, hoc phæolorum genus dolichos esse, quàm eruliam Manardo uocatam. Illud insuper hæc in re sentit Manardus, quòd Dioscorides phæolorum appellatione, de quibus supra mentionem fecit, non quidem communes, ac triuales, sed Eruliam significauerit: Smilaxis uerò hortensis nomine, de qua hic sermo, uulgare illos phæolos representauerit. Qui ut siam in teatur sententiam) consentaneum minime uideri inquit, quòd duobus diuersis capitibus eodem libro de phæolis scripserit Dioscorides. Sed haudquaquam à ratione, & ueritate eum alienum existimarem, qui responderet, primam tractasse Dioscorides de uulgaribus, & candidis phæolis, qui passim in campis aliorum leguminum more eminantur, ubi de omni segete, inter ea, quæ in hortis, & uiridarijs coluntur. Quamobrem ut hortenses à campestribus fœcerent, inquit: Hortensis Smilax frutex est, &c. Quod manifestè declarat, eum hic de hortensibus, illic uerò de us, quæ in campis proueniunt, intellexisse, atq; eos ita inuoluisse. Qua in re non potui non quandoq; admirari Manardum medicum alioquin ingenio, & doctrina insignem, quòd

30

40

50

60

SMILAX HORTENSIS.

quod tam facile adductus esset, ut assereretur dolichos esse eruiliã, cum eũ legisse existimandũ sit, Caleno, & Paulo eruiliã Nominã
 ochrũ uocari. Planta, que quãdam uocant Gracis, Smilax hortensis Latinis appellatur, Arabibus, Lubia: Italis, Smilace de gli
 borti, & Fagiulo Turcheso: Germanis, Velsch bonen: Hispanis, Feyones: Gallis, Fajsoles, & Fabes painfles.

Medica.

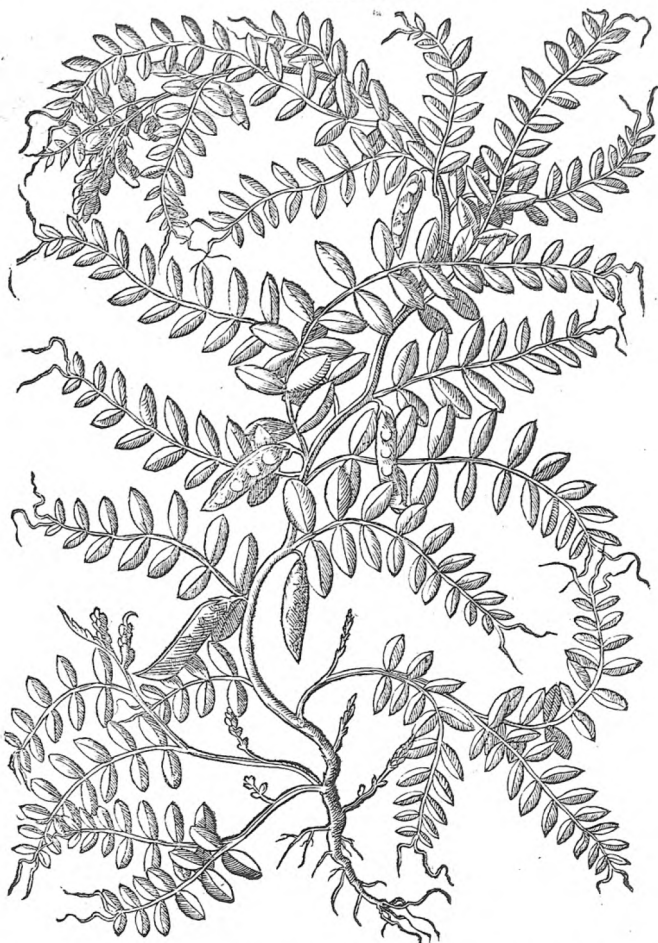
MEDICA.

CAP. CXLII.

Medica, cumã recenter prodijt, folijs, & caule trifolio pratensis similis est: procedens verò folia
 contrahit, caules edens trifolij, & siliquis corniculorum modo intortas, in quibus semen lentis
 magnitudine dependet. Id siccatum, iucundi saporis gratia, conditaneo sali admiscetur. Viride
 quibus refrigeratione opus est, illitu suffragatur. Herba tota pro gramine vtuntur, qui pecora alunt.

Medicam inde nominationem inuenisse certum est, quod primum, Plinio lib. xviii. cap. xvi. auctore, ex Media in
 Italiam aducta fuerit. Verum etsi hæc quondam in vniuersa Italia sereretur ad pecorum pabulum, & omnibus
 ferè cognosceretur: nec tamen pauci sanè reperiuntur, qui Medicam viderint, ne dum serant: quanquam non desunt, qui cam
 se confectos existimant. Non desuerunt, qui mihi varias plantas pro Medica ostenderent. At quantum paucis admodum

Medicæ con-
 sideratio.

notis medicam referebant, non libuit ullam Medicæ imaginem hic exprimere. Hæc (vt Plinius tradit loco citato, & antiquorum plerique testantur) vno tantum satù plus tricenis annis perdurat. Eadem (ut quidam referunt) abundat Hispania, ubi magna admodum cura colitur ad iumentorum, & pecudum pabulum: eamque Alfalfa uocant, nomine ab Arabicis corruptè mutato. Nam (vt lib. 11. capite de Cot inquit Auicenna) vocatur etiamnum Aphuris Alfafafat. Nascitur & in Gallia, si Ryellio credimus, ibiq; maius trifolium appellatur. Medica sic Latinis, & Italis, ut Græcis $\mu\alpha\iota\omega\delta$ nominatur: Mauritanis (ut modo dictum est) Cot, & Alfafafat: Hispanis, Alfalfa, Ernaye, & Alfalfa.

A. gæm.

A P H A C A . C A P . C X L I I .

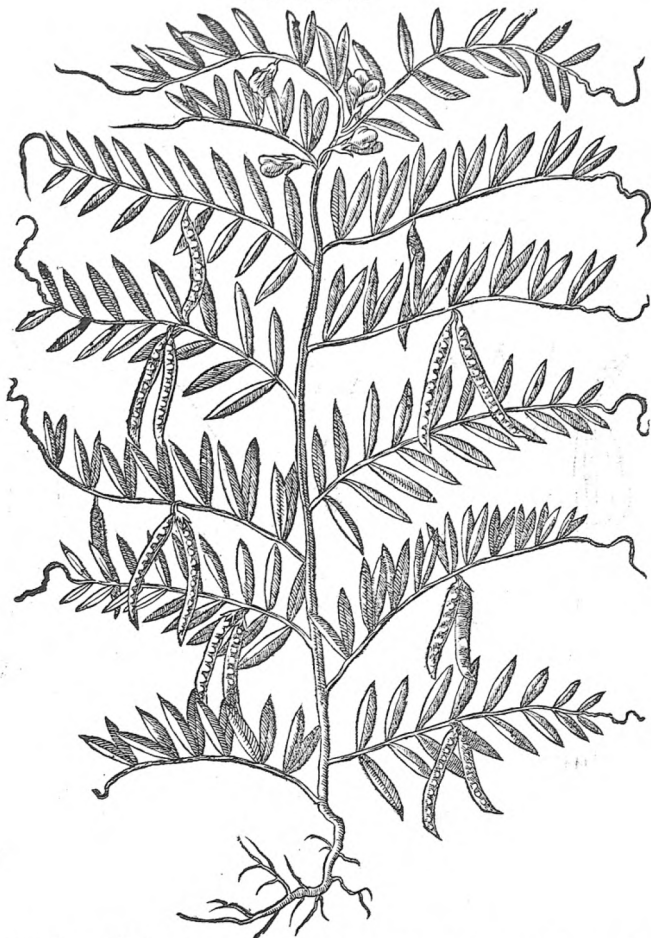
Aphaca in aruis nascitur, altior lente, tenuibus folijs: siliquas lenticula maiores fert, in quibus terena, quaternave femina nigra, lente minora, continentur. Quæ adstringendi vim habent. quare torrefacta, stomachi, aluique fluxiones sistunt, si freffa lentis more decoquantur.

Aphacæ consideratio.

Quorundam lapsus.

Non solum in uniuersis Italiae locis Aphaca sponte nascitur, sed & à multis in campis feritur leguminum, & erui modo ad columbarum saginam. Folio germinat uicia maiore, crassiorique, quadrangulati caule, flore subruceo, siliquis inde dependentibus pisorum instar, breuioribus tamen, sed lenticula maioribus, in quibus includitur semen, uicia quadantenus maius. Gorinienfi agro frequentissima nascitur inter segetes, & prope sepes. Quo fit, vt maxime aber-

VICIA.

vent, qui censent Aphacam nihil a uicia differre, quæ inter segetes, ubiq; copiosè prouenit. Quippe quòd hæc minori sit folio, tenuiori caule, flore in purpuram rubefcente, siliquis longioribus, gracilioribus, ac rotundioribus. Eaq; propter de Aphaca, & vicia differens Galenus lib. 1. de alimentorum facultatibus, ita scribit. Aphaca, & vicia feminum figura non rotunda est veluti fabarum, sed aliquantò latiuscula, similiter lenti. Hæc quoque cum sua planta, & valulis integra rusticis reponunt, vt brutis pecudibus pabulo sint. Per famem tamen quosdam noui, qui hæc quoque comederint, potissimùm uere, cùm etià mnum uident, quemadmodum fabas, & cicera estare consueverunt. Semina autem hæc non solùm insuauiasunt, sed concoctum etià difficilia, & aluum retinentia. Per spicum ergo est, cùm huiusmodi naturam obtineant, alimoniam quoque, quæ ex ipsis in corpus permanat, improbi, crassiq; succi esse, idoneam ad humoris melancholici generationem. hæc tamen Galenus. Sed non desunt, qui scribant, Aphaca, & Vicia farinam, urinas ciere, tabidosq; iuuare, ubi ex pristina frequenter sumatur. Illinitur quoque uulter vino subacta, ad serpentium, hominum, canum, cæterorumq; quadrupedum morsus: melle excepta, & illita lentiginis, uaros, & cætera cutis uitia delet. Cæterùm illud animaduertendum est, quòd Theophrastus lib. v. i. cap. v. i. i. & xi. de plantarum historia Aphacam inter intybacca, uel cichorij genera connumerat. Quare mirandum non est, si etiam in alijs quibusdam à Dioscoride discrepet, quemadmodum in coronopo, orobanche, ac alijs nonnullis ostendimus. Nec mirum etià Plinium hac in historia uariasse: nam lib. xxv. i. cap. v. Dioscoridis Aphacam ad uerbum retulit: libro uero xx. i. Theophrastum secutus, eam inter cichoracea reposuit. Quæ Græcis ἀράκη, Latinis item Aphaca, & Aphace nuncupatur. Arabibus, Ἀράκη, Ἀράκι, Ἀράκι, siue Albikia: Italics, Aphaca: Germanis, Vilde wicken, & Vogels wicken.

Aphaca intybi genus.

Nomina.

Πορρον κισσά στίς.

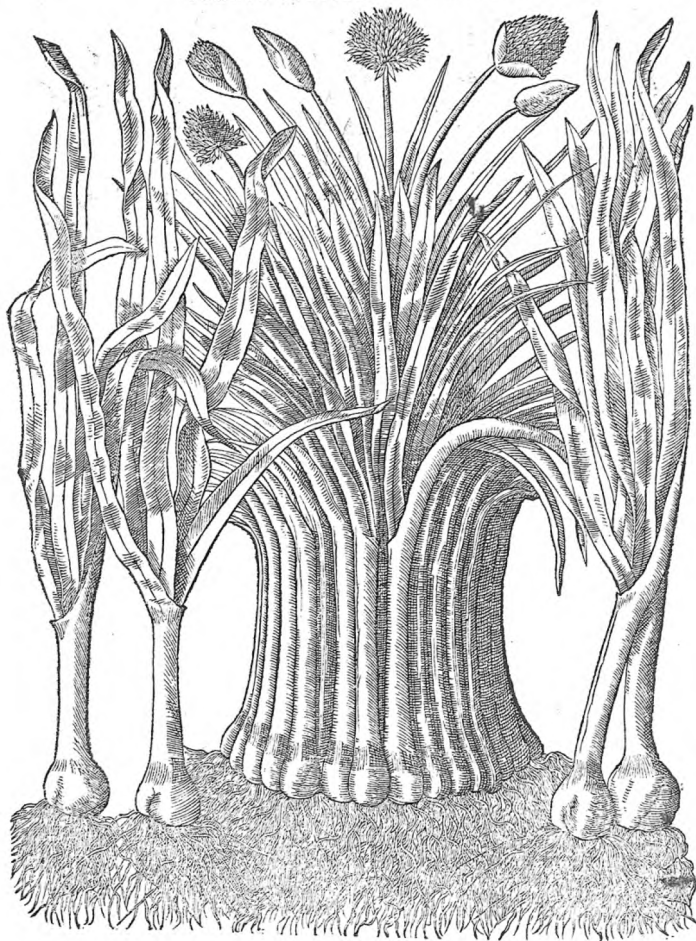
PORRVM CAPITATVM. CAP. CXLIII.

a Osa exem,
καὶ πρὸς τῆ
ἐνθάδε παρ-
τασὸν ὑλῆ-
τι ἀπὸ ἐλλο-
κνῆ, ἀπὸ κρῶ-
στος, φησὶν
Coesius, καὶ
ἐν δὲ κρῶ τῶν
ἀσθητῶν, i. &
ad oia thora-
cis uitia, cum
melle pro e-
clegmate vitē
patur. Facit ē
ad phtisum
comestā, sed
& articiam
purgat.
Porri consi-
deratio,

Capitatum porrum inflationem facit, noxium succum creat, multo osium somnium parit, urinā ciet, alio accommodatur, extenuat, oculorum aciem hebetat, menses pellit: sed lædit exulceratam uescam, tenesq; cum pūfana verò coctum, cui pectoris durities, utilis habetur. Porrum bis aqua mutata coctum, tum frigida maceratum, dulcescit, & multò minus inflat. Semen acrius est, & quandā adstrictoriam vim habet. quare succus cum aceto, addito thure, aut manna, sanguinis profusio uia fistit, maximè si naribus erumpat. Venere stimulat: contra omnia thoracis uitia, a tabemque, pro delinctu efficax est: arteriam eum purgat: sed si assidue estur, uisus obscuritatem inducit: stomacho aduersatur. Succus ex melle potus, aut illitus, contra bestiarum morsus auxilio est. Ipsum quoque cum aceto aut thuris polline, lacte aut rosacco, uulgi ter aurium doloribus, & sonium instillatur. Varos tollunt folia illita cum rhoë, qua ad obsonia vruntur: epinyctidi medentur. crustas ex fale illita rumpunt. Veteres sanguinis reiectiones cohibent, feminis drachmæ binæ, cum æquali baccarum myrti pondere potæ.

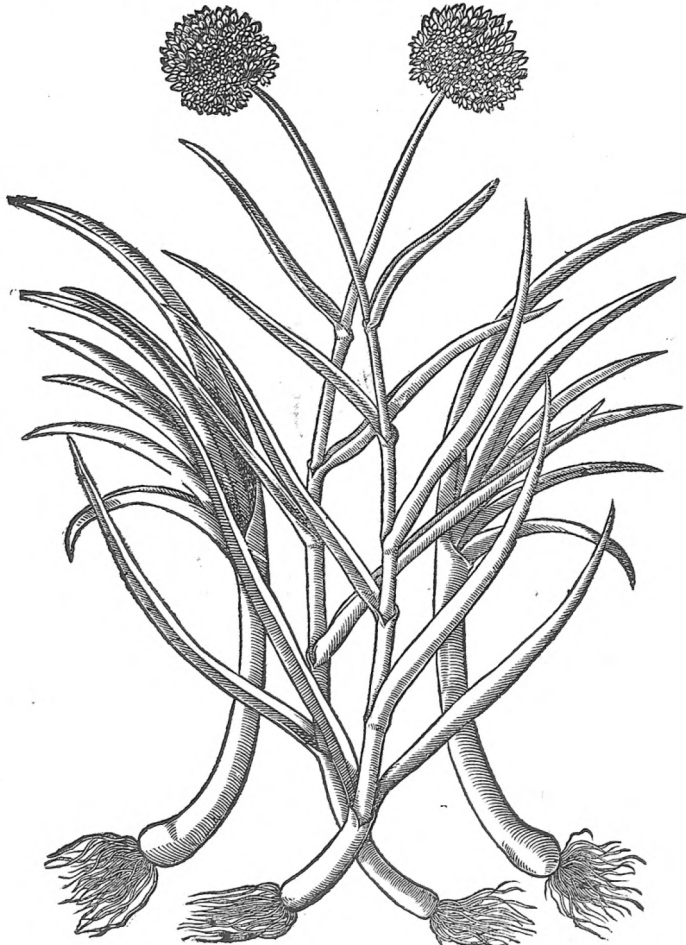
Porrum, quod copiosum quadragesimalis nostri ieiunij tempore plerunq; in foris olitorij vnā cum oleuibus uenale copiosum reperitur, omnibus notissimum est. Caterum etsi magnopere laborant hortorum cultores, ut eorum porri, longi, crassi, candidi, ac teneri euadant; nesciunt tamen eos capitatos efficere: quamuis ij apud ueteres in frequentissimo usu fuis-

PORRVM SECTILE, ET CAPITATVM.

sent, quòd longi, qui propriè scéliui appellatur, sapidiore, gustuiq; gratiores haberentur. De his igitur tanquam præstantioribus scripsit Dioscorides, non tamen quòd à scélius genere differrent, è quibus mangonio capitati sunt, tegula in transplantatione supposita, incisus prius ante medullam solus, ne adolendi facultas in sublimi seratur, nec ad radices, sed in ipso capite confideat: uel sarculo conuelluntur radices, ut delambata alant, neque distrahant, ut scriptum reliquit Plinius lib. x. i. cap. v. i. Quæ quidem Columella accepta referre debemus: Quippe qui lib. x. i. de re rustica cap. ultimus. Porrum, inquit, si scéliuum facere uelis, densius satum præceperunt priores relinqui, & ita cum increuerit, secari: sed nos docuit usus longè melius fieri, si differas, & eodem more, quo capitatum modicus spatij, id est, inter quaternos digitos deponas, & cum conuulerit desceat. In eo autem quòd magis cæuis efficere uolet, se ruandum sit, ut antequam translatum deponas, omnes radicales amputes, & fibrarum summam partem inon leas: tum testale, uel conchula quasi sedes, in singulis subiectæ feminibus adobruuntur, ut fiant capiti latioris incrementi. Cultus autem porri capitati assidua sarritio, & stercoreatio est, nec alius tamen scéliui, nisi quòd toties rigari, & stercoreari, sarritiq; debeat, quoties demeritur. Hæc ille. Est Porrum, folijs alio similibus, latioribus tamen, ac longioribus, carinatis, & in acumen desinentibus. Cernix illi longa, bulbosâq; candida, crassiori summitate; radicibus multis capillata; & numerosis tunicis circumpecta. Bimium in caulem prosilit, capæ modo, longum, cauumq;ue, floribus in cacumine in orbem conglomeratis: femine nigro, cepæo non absimili. Seritur in hortis. Illuntur decocta folia ad tumentes, dolorificasq; hæmorrhoidas, magno sanè auxilio. Folia melle subacta illuntur utiliter ad phalangiorum, & cæterorum uenensorum ictus. coctum, & ex melle delinctum, præstat ad omnia

PORRVM COMMVNE.

trachea arteria, & pectoris vitia. Sumitur sub cineribus tostum, ad fungum uentna. Crapulam, & ebriitates dis-
solvit. Semen ex passopotum, urina difficultates solvit. Porriam non translatantem cum terrenis uermibus, in oleo
decoctum ad tertias, contumacia aurium ulcera sanat, si quotidie oleum in aures infundatur. Porri facultates recen-
sunt Galenus lib. 11. de alimentorum facultatibus, ubi simul etiam de allio, & cepis agens, sic inquit. Harum plamarum
radices per crebros uescuntur homines, rarius caule, folijsq; acri admodum facultate praeditis pro radicum portione. Cor-
pus excaesant, & crassos in eo humores extenuant, glutinososq; incidunt. Bis tamen, aut ter in aqua decocta, acrimonia
spoliatur, quanquam ne sic quidem vim perdunt extenuandi. Verum facultatem quandam obscurissimam alendi corporis
exinde acquirunt, cuius antea, quam decoquerentur, nihil profus obtinebant. Caeterum alium non modo ut obsonium, ne-
rum etiam ut medicamentum sanitati accomodum, quod obstrueta soluere, & discutere possit, usurpatur. Aliquantif-
per elixum, usque dum acritudinem abiciat, uiribus quidem suis imbecillius fit, sed succi prauitatem non amplius seruat,
quemadmodum nec porri, nec cepae, cum bis fuerint decocta. Πόρον κρεατόν id uocant Graeci, quod Latini Porriam capi-
tatum, Arabes, Curat, seu Kurat: Itali Porro capitato: Germani, Lauch: Hispani, Puerro: Galli, Thoureau.

Porri faculta-
tes ex Gal.

Nomina.

per elixum, usque dum acritudinem abiciat, uiribus quidem suis imbecillius fit, sed succi prauitatem non amplius seruat,
quemadmodum nec porri, nec cepae, cum bis fuerint decocta. Πόρον κρεατόν id uocant Graeci, quod Latini Porriam capi-
tatum, Arabes, Curat, seu Kurat: Itali Porro capitato: Germani, Lauch: Hispani, Puerro: Galli, Thoureau.

Αμπελοπρασον.

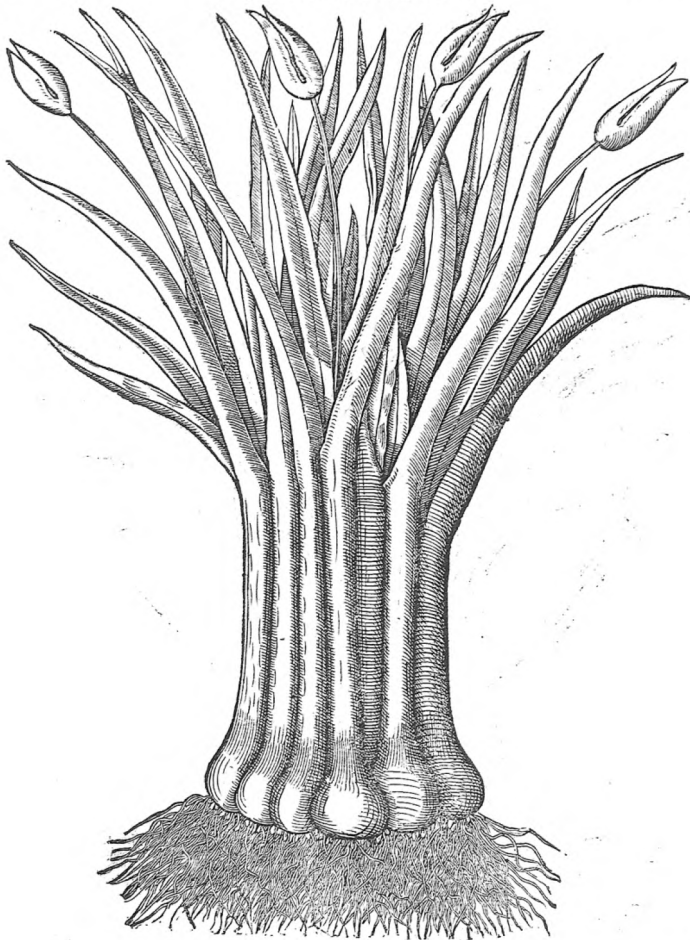
A MPELOPRASVM.

CAP. CXLVIII.

Ampeloprasum stomacho magis, quam porrum aduersatur: plus autem excaesant: urinam, &
menses uehementius ciet. Id contra serpentium morsus esse conuenit.

Agrifis por-
ri confid.

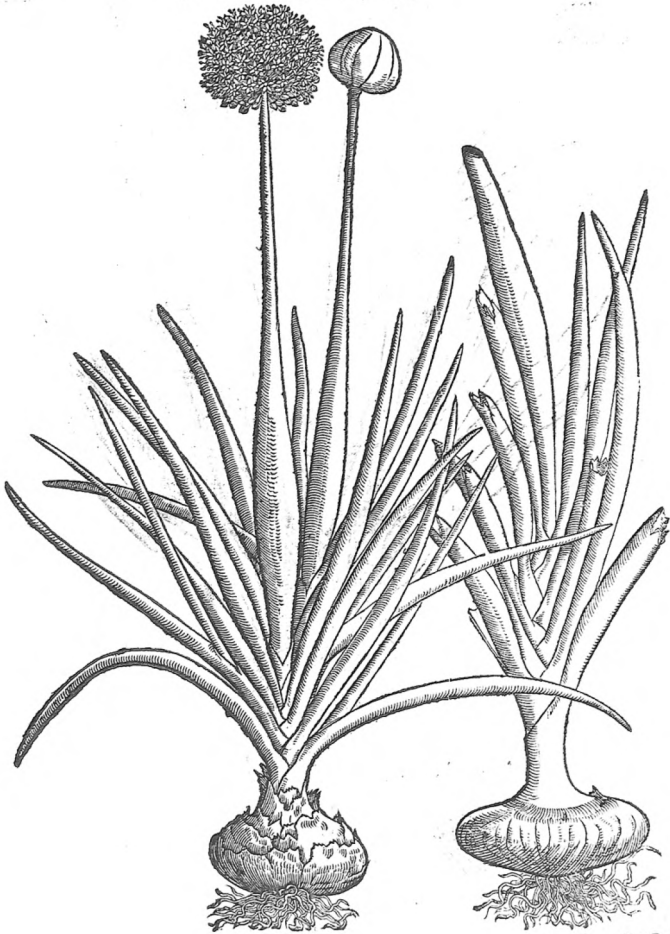
Prouenit agreste porriam plerumq; in uineis, unde à natalibus ἀμπελοπρασον quasi uineale porrum, Graecis appellatur.
Nascitur hoc in uniuersa Hetruria non solum in uineis: sed etiam frequens admodum in agrorum marginibus. & in
A MPELOPRASVM.

amenis collium locis. Rura nostra ipsum vulgari sermone appellant Porandello. Estur à rusticis, & agricolis in acetarijs crudum, recentis alij uice: quanquam mansu durius sit, gustu acrius, & concoctum difficilium. Est præterea Ampeloprasum (ut lib. v. i. simplicium medicamentorum prodidit Galenus) acrius, & siccius domesticis, sicut agrestia omnia reliqua domesticis: ac proinde stomacho, quàm illud nocentius: sed & crassius, ac lentos humores potentius incidit, ualentiusque infarcta organa obstructione liberat. Hac quoque ratione urinas, & menses sepe provocauit, ubi à crassis, & lentis retinebantur humoribus. Ad eò verò est calidum, ut ilitum cataplasmatim modo exulceret. Diffusum est autem ante, quod quæ eum in modum sunt calida, extremi sunt ordinis. hæcenus Galenus. Caterum illud silentio haud dissimulandum puto, quod Galenus minus fortasse rectè id tribuerit. Ampelopraso, quod nominis significationi reclamat, & potius scorodopraso competere uidetur, cum loco citato inquit. Si inter allium, & porrum medium quiddam concipias, facultatem ampeloprasum inuenies. Quandoquidem scorodoprasum, teste infra Dioscoride, ut allij, & porri uirescit, & nomen sibi uendicauit: ampeloprasum uerò dictum est, quòd in uincetis nascatur. Id quod ipsemet Galenus confirmat libro v. i. i. simp. medicamentorum bis uerbis. Scorodoprasum sicut gustu, & odore medium allij, & porri qualitatem possidet, ita & uires. Et libro 11. de alimentorum facultatibus: Ampeloprasum (inquit) à porro tanta est differentia, quanta in alijs congeneribus plantis inter syluestria, & satina inuenitur. Sunt qui hoc in totum sequentem annum reponant, aceto condientes, haud aliter quàm cepas, eaq; ex parte cibo commodius, & prauo minus succo obnoxium efficitur. Quod ἀματλας ἡρασο Græci, Latini Porrum agreste, & Ampeloprasum dicunt: Mauritani, Nabati: Itali, Porro saluatico, & Porrondello: Germani, Vuid lauch: Hispani, Ayo, & Puerros de las uinbas: Galli, Pource de chien.

Nominis.

CEPA CAPITATA.

CEPA

Κεράμιον.

CEPA.

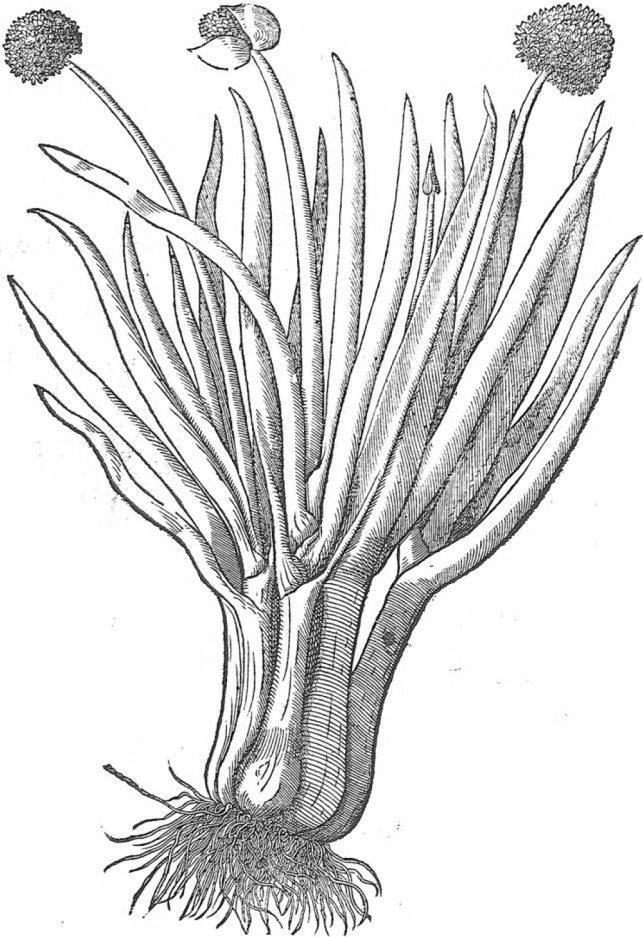
CAP. CXLV.

CEpa longa acrior est, quàm rotunda, item flava quàm candida, & sicca quàm viridis, & cruda quàm cocta, aut sale condita. Omnes tamen mordent, flatu gignunt, appetentiam inuitant, sitim mouent, & extenuant, fastidium pariunt, & expurgant: alio uisus sunt. Ex detractis purgamentis in oleum coniecta, haemorrhoidas, reliquosq; excretionum exitus referant, subdite pro balanis. Succus cum melle illitus, oculorum hebetudinibus, argemis, nubeculis, & incipientibus suffusionibus auxiliatur: anginae eodem perunguntur: suppressos menses pellit: caput purgat, naribus infusus: canis moribus cum aceto, ruta, & melle illinitur: cum aceto autem perunctus in sole vitiligines sanat: & cum pari spodio, scabralippitudines sedat: varos cum sale reprimat: contra calcaneamentorum attritus, cum gallinaceo adipis vitilis est: citra aluo prodest: in auribus fositum, ac grauitate emendat: ad purulentas aures, & eliciendam earundem aquam, valet: alopeciae earum fucis perfricantur, qui celerius quàm alcyonium pilos euocat. Largiore cibo cepa capitis dolores ciet, cocta quoque vehemen-

a Meum, & Drag. & de uis purgationis, melle & aceto dicitur in uocis libidinis

γινεται. δι' ἄρτην τινος γίνεται. i. capitis dolorem inducit, si uero uerbis edatur in morbis, lethargos facit, cocta uero magis diuretica euadit. Cap. uero de κεραλαγία πλείον βραδείν. i. Indidit ἄρτην τινος γίνεται, πλείον δὲ ἐσθιόμενον ἐν τοσούτοις κεραλαγίας ποσὶ. i. capitis dolorem inducit largius comesta. Cocta uero magis urinam mouet. Uerbis uero comesta in morbis lethargicis facit.

CEPA CAPITATA.

tius vrinam pellit: eos lethargicos efficit, qui valetudinibus aduersis, ea etiam cocta, plus æquo vescantur. elixa, & cum passis visis, & fico illita tubercula concoquit, & celerrimè rumpit.

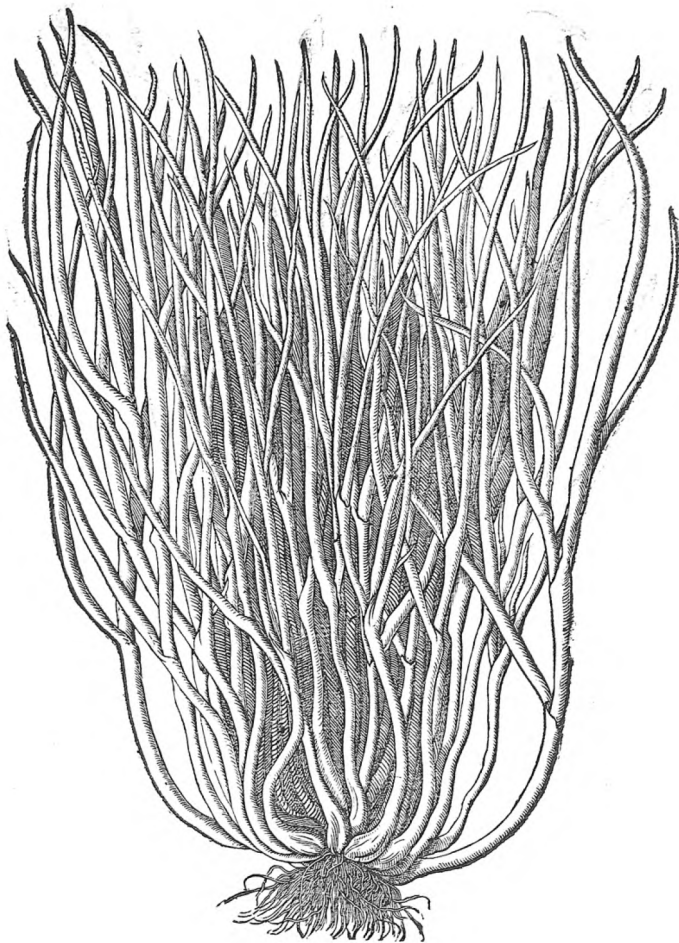
Ceparam plura Theophrasto notantur genera libro v. l. cap. 111. de plantarum historia, ubi sic habet. Differunt *Ceparū histo-*
 & cepa, & allia genere. Sed *Ceparum genera plura, ut quæ à locis nomina acciperet: gardiæ, cnidiæ, samothraciæ: rita ex Theo-*
 item setaniæ, & fissilæ, & ascaloniæ. Ex his *Setaniæ minima, sed largè dulces. Fissilæ verò, & ascaloniæ, tum cultus, tum phrasto.*
 natura inter se differunt. Fissilem etenim hyeme sua cum coma, inertem relinquunt, vere externa folia detrahunt, & reliqua
 colunt: detrahitis his folijs, altero germinant, simul; inferius finditur, vnde fissilæ appellatæ sunt. Quidam vel omnibus
 detrahenda folia censent, ut uim suam imo contineant, neq; effusa seminescant. *Ascalonarum peculiaris quadam natura*
 notata est: etenim solæ fissilæ, & quasi steriles, ab radice consistunt, nec ea parte crescere, ac proficere possunt. *Quomo-*

CEPA FISSILIS.

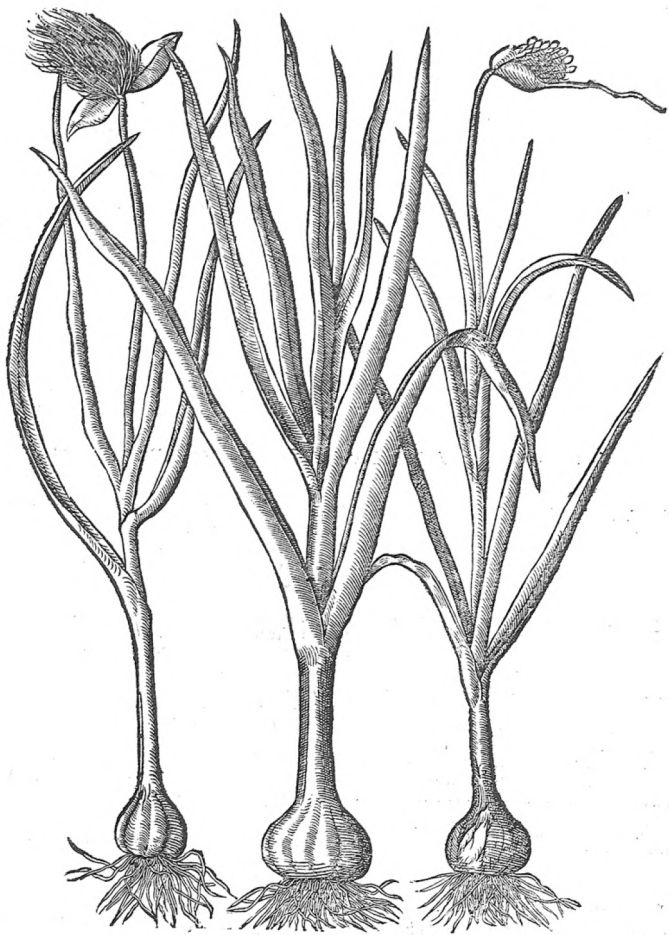

brem non eas deponunt, sed semine ferunt : deinde circa uer, cum germinatum sit, transferunt. Perficiuntur ad eam celeriter, ut cum ceteris, aut etiam prius euelli possint. Plus temporis diuissæ in terra, putrescunt. Plantata caulum edunt, semens, tantummodo fundunt : tum exinanuntur, atque inarescunt. Harum igitur talis natura est. Differunt & colore nonnullæ : etenim apud Istim cetera quidem candidis similes constant, sed colore candida admodum proueniunt, Sardinisq, similitera ferre affirmant. Cretensium peculiaris maxime natura notatur, sed Ascalonijs quodammodo proxima, nisi forte, uel eadem dici debeat. Est enim in Creta genus quoddam, quod semine quidem satum in radice crassatur : depositum uerò, in caulem, semensq, totum funditur : sine capite, saporeque dulce est. Id enim quasi è contrario ceteris habet : omnes namque depositæ melius, celeriusque perficiuntur. Omnes post arcturum proueniunt, tepido adhuc solo, ut depositas imbres occurrant. Seruntur & toto capite, & circumciso, sed germinatione haud similes sterilesolent. Parte namque inferiore cepæ nascuntur, superiore herba tantum erumpit : sectæ uerò in rectum, germinare omnino nequunt. Gethyum dictum sine capite

CEPA ASCALONICA.

ALLIVM DOMEST. OPHIOSCOR. ET ELAPHOSCORODON.

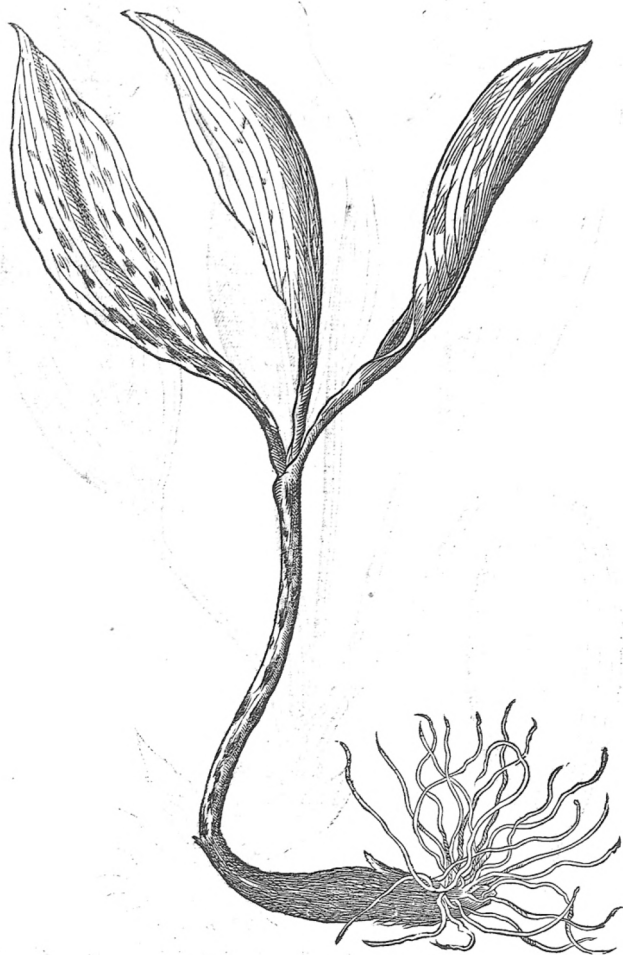

id est, anguimum allium vocant, ubique, in montibus praesertim, & collibus nascitur, nullis divinis nucleis, sativo longe minus, sed odore, & sapore illi persimile: folijs angustioribus, gracili caule: in cuius cacumine flos emicat, ex rubeo purpurascens, à quo nigrum gignitur semen. Simile huic habetur, quod elaphoscorodon appellatur. Quare utrunque una cum domesticum alyis herbarijs, nobis occasionem praeiuit loquendi de errore detestando, in quo turpiter versati sunt Arabes, & eos vestre in passillos theriacos addiderint, & in illius locum suffecerint, non minus vocabulorum vicinitate, quam imperitia duxi, ne forte septastarijs imponat, quòd Brasavolus aperte falli deprehenditur libro suo de simplicium examine Roms prius excuso, ubi sine stre allium ampeloprason, sive scorodoprason à rei medicae auctoribus appellari scribit. Qua in re non uno

Arabum la-
pflux.

Brasavoli et-
ror.

ALLIUM ANGVIVM.

tantum, meo quidem iudicio, sed duplici, pace eius dixerim, notatur errore. Primum quod existimauerit, allium sylvestris scorodoprasum, uel ampeloprasum esse. Deinde quod certo crediderit, ampeloprasum, & scorodoprasum unam & eandem plantam esse. Hi Brasauoli errores manifestè redarguuntur Dioscoridis auctoritate. Siquidem is non solum eas plantas nominibus, sed etiam capitibus, & facultatibus distinxit: quem etiam secutus est Galenus, licet, ut in ampelopraso diximus, huic tribuerit, quod scorodopraso tribuendum erat. In his igitur palàm fit, allium sylvestris ophioscorodum appellari, sylvestris porrum, quod in uineis proueniat, ampeloprasum: tertium uero, quod promiscuas allij, & porri facultates obtineat, scorodoprasum. Quare mirari subit Brasauolum uirum alioqui doctissimum, quomodo is, qui simplicium medicamentorum examen conscripsit, hæc in Dioscoride, & Caleno non uiderit, uel non animaduertit. Ceterum plantam, quam hic nouam expressimus, ANGVIVM quoque; allium appellare libuit, quod radix non solum genuino allij sapore, odoreque sit prædita, uerum etiam, quod folia nigris sint maculis conspersa. Nunc primum à me inuentum est, dum superiori anno M D LXXIII.

ALLIVM VRSINVM.

Nomina. Montes qui Boemiam à Silesia determinant, in quibus *Albis fluvius* originem ducit, perustrarem. *Addidimus* & *VRSINI* allij quoque imaginem, sed cum de viribus haftenus nihil certi, exploratiq. habeamus, non est ut latius de eo sermone faciamus, & *Scorodopras* Græci, Latini *Allium* dicunt: Arabes, *Chaum*, *Cairin*, & *Thum*: Itali, *Aglio*: Germani, *Knoblauch*: Hispani, *Ajos*: Galli, *Ail*, & *Aux*.

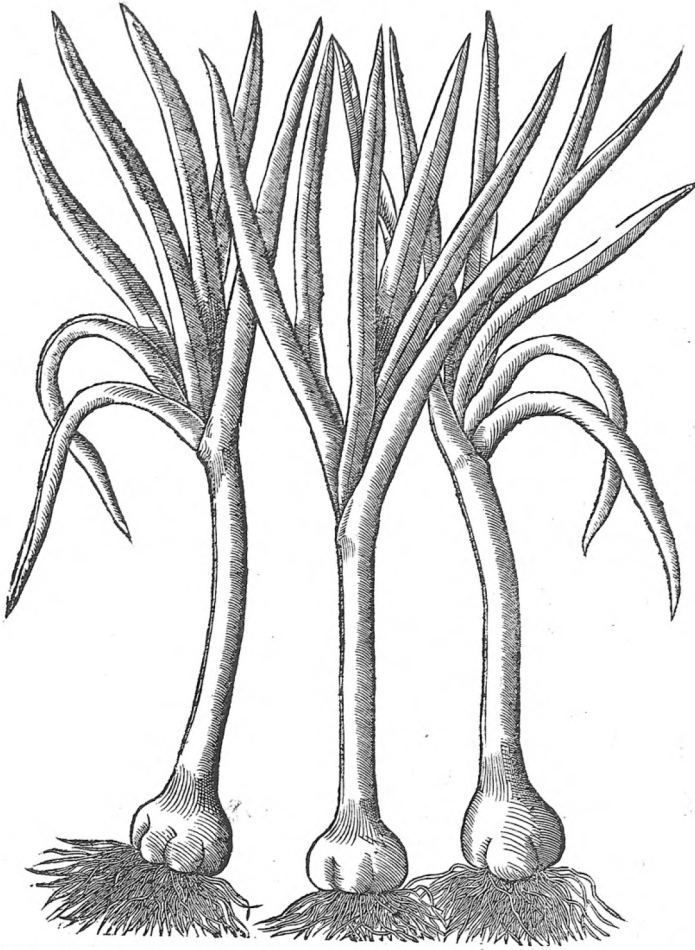
Scorodoprasum.

SCORODOPRASVM.

CAP. CXLVII.

Scorodoprasum magnitudine porrum æquat, qualitatum porri, & allij particeps. Vnde promiscuas sibi vires ex utroque vendicavit, effectus allij, & porri præbens: inefficacius tamē. Coctum, porri modo, dulce fit, & in oleum vicem transit.

SCORODOPRASVM.

Quoniam antiquorum nullus, præter Dioscoridem, Galenum, & Paulum, Scorodoprasum meminit, propterea existimat Marcellus arte, & cultorum mangonio ex allio, & porro in unum sub terra colligatis, non autem natura, scorodoprasum provenire. Sed hac in re Marcellum, pax sua dixerim, cæcutisse illud manifesto indicio est, quod compertum sit, legitimum Scorodoprasum natura, non mangonio factum, in compluribus Italis locis sponte sua nasci: ac inde postea translatum in hortis, & uridarijs depositum uirescere, ita ut intuentibus legitimum se ostendat, & Marcelli errorem prodatur. Crescit id porraceis folijs, quæ digitis atrita ita allium, & porrum simul respiciunt, ut illorum etiam effectus præbent, quem admodum rectè prodidit Dioscorides, & Galenus attestatur lib. v. i. i. simplicium medicamentorum, his paucis. Scorodoprasum sicut gustu & odore mediam allij & porri qualitatem possidet, ita & vires. Id Græcè σκοροδοπρασον, Latine similiter Scorodoprasum appellatur: Italicè, Scorodopraso: Germanicè, Aber Knoblauch: Gallicè, Ail porreau.

Sinem.

SINAPI.

CAP. CXLVIII.

Sinapi hortenfe, aliqui napi vocant. Eligi debet adultum, ualde rufum, non magnopere siccum, sed quod fractum internè uirecat, & ueluti quodam succo maccat, caeli colore: liquidè recès id

kk

genus

a Meum, &
Cat. in 1774
p. 120. 121. 122.
p. 123. 124. 125.
p. 126. 127. 128.
p. 129. 130. 131.
quod a non ob
aridum est, &
fuluum.

genus, tempestiuū habetur. Ad calfaciendum, extenuandum, extrahendum, efficax est. Ad eliciendā capitis pituitam manditur: contra præduros tonsillarum tumores, ac uterem, callosamque artetia scabritem, succus ex aqua, & melle conuenienter gargarizatur: sternutamenta ciet, tritum, & naribus admotum: comitialibus quoque auxiliatur: foeminas vuluæ strangulatū oppreffas excitat: lethargicis, derafo capite, illinitur. Cum ficis admistum, donec rubefcat locus, & ad coxendicum cruciatus impositum, ad lienes, & omne genus dolores confert, cum permutandā ualeitudinis caula ex alto uitia extrahenda sunt: alopecij illitum medetur: faciem purgat: fugillata cum melle, adipe, aut cerato rapit: feræ impetigines, & lepræ, eo cum aceto perunguntur: contra febrium circuitus aridum bibitur, aut potui, polentæ modo in spargitur: extrahentibus emplastris, scabiemque extenuantibus, utiliter admisceri solet: tritum grauitati aurium, & sonitui cum fico impositum prodest. Succus ad hebetudines oculorum, & genarum scabritas magna uilitate cum melle illinitur. Expressus recenti femine succus in sole siccatur.

SINAPI PRIMVM.

Sinapi,

Sinapi, Plinio libro xix. cap. v. 111. auctore, trium est generum. Quorum unum gracili affurgit folio: alterum rapitum, frondem exprimit: tertium cruce folio laciniatur. Hæc omnia. Sinapis genera differantur in Italia: illud siquidem quod tum folio, tum etiam semine tenui nascitur, erraticum est. Quod vero rapi fronde constat, ceteris maius, hortense est, eiusque in officinis usus. Tertium deinde & ipsum sativum est, semine albo, minusque acri. Tritum hoc musloque recenti commistum, diutius eius dulcedinem tuetur, atque eam deficere prohibet, quod ebullitionem reprimat. eaq; propter qui ex Tridentino agro in Germaniam mystum comportant, hoc Sinapis genere cadis imposito, dulcedinem musli conservant. Seminis farina illinitur aceto subacta, ad serpentium & scorpionum ictus, pota autem succurrit fungorum venenis. Manditur semen contra dentium dolores: Datur quoque utiliter suspensio & assimacis, sensus purgat: menses & urinam ciet. Illinitur etiam hydropicis ex pueri impubis urina Sordities corporis omnes expurgat: & cutinatum conciliat nitorem, si cum ea aqua subacta fricentur e corporis partes, que extergenda sunt. Fit ex ea intinctus, quem Sinapismum vocant, quo velut irritamento languescens ventriculus ad appetendum cibum excitatur. Eo enim velut igniculo, morosus palatum stillante, norandi conciliatur auditus, sed huius us confestim in sublimi fertur, nec aliud magis in nares & cerebrum penetrat. Sinapis temperamentum tantummodo expressit Galenus

Sinapi costi

Sinapi uices ex Gal.

SINAPI SECUNDVM.

